

Beszámoló a Bőripari Ágazati Szociális Párbeszéd 2019. december 9-i üléséről

2019. december 9-én újra sor került a bőripari ágazat szociális párbeszéd bizottságának ülésére Brüsszelben, az Albert Borschette konferenciaközpontban. Az ágazati párbeszéd tanácsok rendszere az Európai Unió egyik eszköze, amely a **munkáltatók és a foglalkoztatottak érdekeinek harmonizálását** segíti. A magyar bőripar munkaadói oldalát az Európai Bőripari Szövetség (COTANCE) küldöttségének részeként a Magyar Könnyűipari Szövetség, a munkavállalói oldalt pedig az IndustriAll európai szakszervezetének tagjaként a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete képviselte a helyszínen. A munkáltatók közt a brit, német, portugál és olasz szakszövetségek delegáltjai foglaltak helyet.

A megbeszélés központi **napirendi pontjai** a következők voltak:

1. Ipar és kereskedelem:
 - Bőrrézkénységet okozó anyagok – az ECHA korlátozási dossziójának aktuális helyzete
 - A dolgozók expozíciós határértékeire vonatkozó EU-törvények
 - Átláthatóság és nyomon követhetőség a bőripari ellátási lánc számára
 - Az Európai zöld megállapodás (Green Deal) és a Körforgásos Gazdaság Csomag
2. 2020-as munkaterv – a szociális partnerek javaslatai
3. Aktuális projektek:
 - Blueprint – képzések és oktatás a TCLF-szektorban
 - Ipari kapcsolatok erősítése és bérfejlesztés a délkelet-európai textil- és bőriparban
 - Szociális és Környezetvédelmi Jelentés (SER20)
 - 2020-as projektötletek: kollektív szerződések a bőriparban (COTANCE); a szociális partnerek reprezentativitásának fejlesztése a délkelet-európai TCLF-szektorban (IndustriAll Europe)

A 2019 februári szociális párbeszéd ülés jegyzőkönyvének elfogadása után a találkozó bevezetéseként az ágazat aktuális problémái közt szó esett az egyre csökkenő piaci árakról és az iparág kedvezőtlen imázsáról is, melynek megváltoztatása a fogyasztói és a munkavállalói berkekben pozitív irányba mozdítaná a teljes szektort. A megbeszélés egyik fontos célja **az új Európai Bizottság által hozott változások, a szektort érintő várható intézkedések ismertetése volt.**

A DG GROW (az Európai Bizottság Belső Piaci, Ipar-, Vállalkozás- és Kkv-politikai Főigazgatósága) prezentációjában tájékoztatta az iparágat a **REACH által korlátozott, veszélyes vagy káros vegyi anyagok sorának bővüléséről**. A legfrissebb tervezet kitér a bőrrézkénységet (kontakt dermatitist) okozó kemikáliákra, melyek a bőrrel érintkező textil-, szőrme- és bőrtermékekben, használati tárgyokban fordulnak elő, így gyakorlatilag lehetetlen elkerülni a velük történő érintkezést. A textil- és bőripar legnagyobb mértékben érinti ezek közül a diszperz színezőanyagokra és a króm(VI)-ra vonatkozó szigorúbb határértékek bevezetése. A bőripari szervezetek az utóbbival kapcsolatban fejezték ki aggályaikat a rendelkezésre álló analitikai módszerek bizonytalansága miatt. A szakszervezetek ugyanakkor

figyelmeztettek: az autóiparban a határértékekről folytatott hosszas viták és aggályos megoldások az iparágba vetett bizalom erős meggyengüléséhez vezettek, így ettől óvakodnunk kell.

A tervezet jóváhagyását nyilvános konzultáció előzi meg, amely december 19-ig van folyamatban; a szakértői véleményezés után előreláthatólag 2020 júniusában fog az Európai Bizottság elé kerülni a végleges verzió.

A DG EMPL (az Európai Bizottság Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága) képviselője az új Bizottság **munkabiztonsági és –egészségügyi törekvéseit** ismertette a jelenlévőkkel. Kiemelte, hogy a rák a munkahelyi megbetegedések közt első helyet foglal el az EU-ban a statisztikák szerint, ezért megelőzése a legfontosabb célok közé került. A prioritások közt felsorolta még a tagállamokkal és szociális partnerekkel történő együttműködést az elavult szabályokkal szemben, és a munkahelyi egészségvédelem kockázatelemzésének és menedzselésének kollektív megközelítését. Jelenleg a 4. direktíván dolgoznak, mely az akrilonitril, benzol és nikkelvegyületek dolgozói expozíciós értékeire fókuszál. További céljaik közt szerepel a vegyi anyagok biztonsági adatlapjainak fejlesztése. A munkában továbbra is számítanak a szociális partnerek támogatására. A DG EMPL képviselője szerint a kihívást a direktívák gyakorlati implementációja jelenti, kifejezetten a kis- és középvállalkozások esetében.

A Bizottság két új akciótervét, a **Zöld megállapodást és a Körforgásos gazdaság javaslatcsomagot** a DG GROW szakértője mutatta be. Ezek lényege, hogy 2050-re Európa a világ első klímasegélyes kontinensévé válhasson, szem előtt tartva, hogy egyetlen régió se maradjon le emiatt sem gazdasági, sem társadalmi szempontból. A textil- és bőripar számára ez elsősorban azt jelenti, hogy a szektor üzleti modellje változni fog: a fast fashion visszaszorítása az európai szektor számára biztató, hiszen újra a termékek minősége kerülhet a kereslet középpontjába. A COTANCE főtitkára nem mulasztotta el újra felhívni a figyelmet a bőriparban rejlő potenciálra, amely a körforgásos gazdaságban is kamatoztatható: a szektor egy másik iparág hulladékát használja fel, és teremt belőlük értéket; ezen felül a gyártott termékek élettartama és javíthatósága szintén jól illeszkedik az új koncepciókba.

A fenti témák fényében a munkáltatói oldal kiemelte a **bőrtermékek pontos és megbízható címkézésének és jelölésének** fontosságát is, melynek törvényi szintű szabályozását már több beadványban is kérte az iparág. Elengedhetetlen ugyanis, hogy a fogyasztók tisztában legyenek azzal, hogy olyan értéket kapnak a pénzükért, amely a fenntarthatóságot is elősegíti. A szakszervezeti oldal azt is hangoztatta, hogy a bőripar egy kiemelten innovatív ágazat, elsősorban a munkaerejének köszönhetően, de ezt kifelé is minél erőteljesebben kommunikálnunk kell.

Szó esett az UNECE **nyomon követhetőséggel és átláthatósággal** foglalkozó projektjéről, mely a textile- és ruhaipar után most a bőr- és cipőipart helyezte középpontjába. A 3 munkacsoport közül a szakpolitikai ajánlásokat megfogalmazóban vesz részt a COTANCE főtitkára is.

A bőripari szociális partnerek 2020-as témái közt továbbra is fontos helyet foglal el a bőr eredetiségének és annak jelölésének kérdése; a kollektív szerződések és megegyezések fejlesztése; és nemzeti workshopok szervezése a helyi viszonyok alaposabb megismerése érdekében, hiszen csak így tudunk megfelelő, kölcsönösen előnyös megoldásokat találni.

A megbeszélés utolsó részében a partnerek jelenleg futó projektjeikről és eredményeikről számoltak be. A Blueprint projektben a textil-, ruha-, bőr- és cipőipar képviselői együttesen azon dolgoznak, hogy a szakoktatásban és a munkaerőpiacon kialakult igények közti eltérést orvosolják. Ennek keretén belül 2021-ig többek közt új, naprakész képzési programokat dolgoznak ki 9 ország 22 partnerével együttműködve, valamint egy európai Fashion Campust is létrehoznak. A szakszervezeti oldal hoztátette, hogy fontos lenne megtalálni, a kis- és középvállalkozások hogyan tudják megszólítani és magukhoz vonzani a fiatalságot, mivel a legjobb szakemberekért zajló harcban nincs egyszerű dolga a kisebb cégeknek, melyek az európai TCLF szektor nagy részét alkotják.

Az industriAll tájékoztatta az egybegyűlteket a délkelet-európai ruha- és cipőipar iparági kapcsolatainak és bérszínvonalának fejlesztését megcélzó projektjéről, mely a múlt héten ért véget. Ennek során Bulgária, Románia, Szerbia, Horvátország, Észak-Macedónia és Albánia ruházati- és bőripari gyártóegységeit és igényeiket térképezték fel, és tartottak nekik tréningeket. A továbbiakban szeretnénk erősíteni a már kialakított kapcsolatokat, amely kölcsönös gazdasági előnyökkel is járhat számukra. Erre nyújthat majd lehetőséget az új bőripari projekt, mely 2020-ban indulva a kollektív szerződések újjáépítését és a szociális együttműködés erősítését szeretné majd elérni.

A COTANCE beszámolt a jelenleg is aktív szakaszában tartó, "Szociális és Környezetvédelmi Jelentés 2020" című projektjéről. Ennek nemzeti workshopjai folyamatban vannak, a felmérés kulcsfontosságú kérdőíveinek kiértékelése pedig hamarosan kezdetét veszi. A projekt zárókonferenciájáig, 2020 júniusáig pedig a megfelelő konzekvenciákat is levonhatják a szakszövetségek, és az adatok nagy segítséget nyújthatnak majd a teljes iparág jövőjének alakításában is.

Budapest, 2019.12.10.